

**Museum
Catharijne
Convent**

Jaarverslag
2016

Inhoud

Visie en missie	5
Voorwoord	7
Het museum	9
Presentaties en tentoonstellingen in 2016	13
Voor het hele gezin: familieprogrammering	19
Educatie	23
Collectie	27
Vereniging Vrienden en Fonds Museum Catharijneconvent	31
Wetenschap en kennisdeling	33
Te zien in 2017	37
Verkorte jaarrekening Museum Catharijneconvent	40
Verkorte jaarrekening Fonds Museum Catharijneconvent	50
Verkorte jaarrekening Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent	56
Publicaties	60
Bijlagen	65
Colofon	70

Visie en missie

Sinds de middeleeuwen is de christelijke cultuur niet weg te denken uit onze samenleving. Zij is van invloed op ons allemaal. Wie Nederland wil begrijpen, nu en in de toekomst, kan niet om het christendom heen. Nederland kent een rijke en unieke geloofstraditie en heeft dan ook veel belangrijk christelijk erfgoed – materieel en immaterieel: van kerkgebouwen en kunstwerken tot onze feestdagen. Dit erfgoed is relevant voor iedereen, vanwege zijn schoonheid, verhaal en betekenis.

Museum Catharijneconvent werkt in een bijzonder dynamische omgeving: in Nederland neemt het aantal traditionele gelovigen sterk af en door onze interculturele samenleving verandert het religieuze landschap snel. Dat heeft zijn weerslag op de omgang met het erfgoed. Voor een groeiend aantal mensen heeft dat steeds minder een religieuze betekenis en steeds meer een culturele.

Museum Catharijneconvent biedt daarom ruimte aan verschillende interpretaties en ervaringen. Het christendom is, in zijn veelvormigheid, van grote invloed op de Nederlandse cultuur, geschiedenis en samenleving. Het erfgoed weerspiegelt deze invloed en krijgt vandaag de dag nieuwe betekenissen. Een museum en kenniscentrum op dit terrein is daarom cruciaal.

MISSIE

Museum Catharijneconvent belicht – in samenspraak met partners en publiek – de esthetische, culturele en historische waarden van het christelijk erfgoed, met het doel meer inzicht te krijgen in onze huidige leefwereld.

Voorwoord

Het jaarverslag is een mooi moment om terug te blikken op onze behaalde resultaten, maar ook om na te denken over de uitdagingen die we zijn tegengekomen en tegemoet zien. We hebben als museum hoge ambities die we als team gezamenlijk nastreven. Er is dan ook hard gewerkt door al onze medewerkers, vrijwilligers en partners om van 2016 wederom een succesvol jaar te maken. Natuurlijk zijn de bijdragen van wetenschappers, collega-musea, kerkgenootschappen, fondsen en donateurs onmisbaar voor ons succes. We zijn hen daarvoor zeer dankbaar!

Museum Catharijneconvent is een dynamisch museum, daarom kijken we altijd vooruit en werken we aan nieuwe tentoonstellingen en prestigieuze projecten, waaronder het *Grootste Museum van Nederland*. Hoe hoog onze ambities ook zijn, we blijven altijd bij de kern: het verzamelen, beschermen en ontsluiten van onze kennis van de christelijke

cultuur. Onze collectie is een topcollectie, die uniek is in de wereld. Maar we kijken nog verder, buiten de muren van ons museum. Een exemplarisch voorbeeld en hoogtepunt daarvan is de monumentale publicatie *Kerkinterieurs in Nederland* in 2016.

Zonder publiek hebben we als museum geen bestaansrecht. Het hoogtepunt van 2016 is misschien wel het indrukwekkende aantal mensen dat de activiteiten en tentoonstellingen van ons museum bezocht. Een compliment voor het museum en een verdiende beloning voor het werk dat is verricht.

Het was een enerverend jaar en met genoegen presenteer ik u het jaarverslag 2016. Ik wens u veel plezier met het lezen ervan.

Marieke van Schijndel
directeur

Het museum

2016: EEN SUCCESVOL JAAR

Het jaar 2016 was een jaar om met trots op terug te kijken. Maar liefst 125.000 mensen bezochten het museum, dat in 2015 met 110.000 bezoekers voor het eerst door de magische grens van 100.000 brak. De vele bezoekers kwamen onder meer voor de grote tentoonstelling *Franciscus*, de middeleeuwse topstukken van Herman Pleij in *De Zomer van Herman Pleij* en natuurlijk de indrukwekkende tentoonstelling *Heilig Schrift*. Ons doel om met de landelijke programmering van *Feest! Weet wat je viert* jaarlijks 90.000 kinderen te ontvangen is met 63.617 bezoekers in 2016 ook een stap dichterbij!

In 2016 is gewerkt aan het beleidsplan 2017-2020. Tijdens de afgelopen beleidsperiode (2013-2016) hebben we op alle fronten prachtige resultaten geboekt: het aantal bezoekers steeg naar gemiddeld 97.000 per jaar, het aantal basisschoolleerlingen vervoerlichtigde, tentoonstellingen werden hoog gewaardeerd door publiek en pers en de collectie werd verrijkt met prachtige objecten. Deze successen waren een bevestiging van de koers die we in de vorige beleidsperiode hebben uitgezet en voor een groot deel zal de nieuwe beleidsperiode gericht zijn op continuering. Natuurlijk blijven wij ons richten op de kerntaken van het museum: het presenteren van mooie en inhoudelijk uitdagende tentoonstellingen, het uitbreiden van de programmering voor leerlingen en families, versterking van de kwaliteit van onze collectie en de doorontwikkeling van onze kennis op het gebied van het Nederlandse kerkinterieur.

Wij kijken met veel vertrouwen naar de toekomst. Dit komt mede doordat onze plannen voor de periode 2017-2020 goed zijn beoordeeld door de Raad voor Cultuur. De Raad is van mening dat het museum zijn specifieke profiel in alle activiteiten goed doorvoert en is zeer te spreken over de kwaliteit van de programmering. Deze beoordeling heeft ook geleid tot een goed niveau van totale financiering door het Ministerie van OCW.

Museum Catharijneconvent wordt ook de komende vijf jaar financieel ondersteund door de BankGiro Loterij. Sinds 2012 heeft het museum ruim 1,7 miljoen euro ontvangen. In 2016 is de samenwerking geëvalueerd en de Raad van Commissarissen van de BankGiro Loterij heeft besloten de relatie voort te zetten. Naast de reguliere bijdrage van de BankGiro Loterij werd tijdens het Goed Geld Gala in februari 2016 bekendgemaakt dat Museum Catharijneconvent een bedrag van 925.000 euro ontvangt voor de realisatie van het landelijke project *het Grootste Museum van Nederland*. Cruciaal is ook de steun die wij ontvangen van de Van Baaren Stichting, die zich meerjarig aan het museum heeft verbonden en bijzondere projecten in het museum mogelijk maakt. Wij zijn het bestuur van de Van Baaren Stichting zeer dankbaar.

PRESENTATIES EN PROJECTEN

Onze tentoonstellingen en projecten geven bezoekers inzicht in de manier waarop religie op materiële, maar ook op immateriële wijze onze maatschappij heeft beïnvloed en dit nog steeds doet. De komende beleidsperiode gaan we deze lijn doorzetten.

Afgelopen jaar stond de tentoonstelling *Franciscus* stil bij de inspiratiebron die Franciscus van Assisi voor kunstenaars is geweest en nog steeds is. Met de tentoonstelling *Heilig Schrift* besteedden we aandacht aan overeenkomsten, verschillen en gemeenschappelijke wortels van heilige teksten van de drie monotheïstische godsdiensten: het jodendom, christendom en de islam. Ook buiten de muren van het museum zullen we blijven kijken naar de manier waarop de christelijke cultuur is verweven met Nederland. Een kenmerkend voorbeeld hiervan zijn de schitterende kerken die Nederland rijk is. De komende jaren zullen wij ons gaan inzetten om een aantal van deze kerken toegankelijk te maken voor een breed publiek.

BIJZONDER ONDERZOEKSPROJECT EN UNIEKE PUBLICATIE

Naast de zorg voor onze collectie binnen de muren van het museum, hebben we de zorg voor het erfgoed in kerken en kloosters. In samenwerking met alle grote kerkorganisaties van Nederland, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Rijksuniversiteit Groningen en de Radboud Universiteit vond het bijzondere onderzoeksproject *Kerkinterieurs in Nederland* plaats. Op maandag 20 juni 2016 overhandigde Marc de Beyer, hoofd van de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters, het eerste exemplaar van het imposante boek *Kerkinterieurs in Nederland* aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Jet Bussemaker. Maar het bleef niet bij deze indrukwekkende publicatie alleen.

Met het project het *Grootste Museum van Nederland* krijgt *Kerkinterieurs in Nederland* een fantastisch vervolg. Met het *Grootste Museum van Nederland* stellen we de mooiste kerken en de daarbij horende

topkunst open en ontsluiten op deze manier het unieke erfgoed van onze kerken voor het publiek. We hebben met dit ambitieuze plan als doel bezoekers te laten kennismaken met kerken in eigen land, die zowel esthetisch als cultuurhistorisch niet onderdoen voor hun buitenlandse tegenhangers, maar toch veel minder bezocht worden. Door Nederlandse kerken open te stellen en te presenteren als kunstschaten en bron van verhalen hopen we het draagvlak voor behoud van dit belangrijke Nederlandse religieuze erfgoed te vergroten.

Naast deze omvangrijke projecten hebben talrijke andere (grote en kleinere) activiteiten een bijdrage geleverd aan dit succesvolle jaar, waarvan we in deze uitgave dan ook graag verslag doen.

RAAD VAN TOEZICHT

De belangrijkste onderwerpen van gesprek in de Raad van Toezicht waren het nieuwe beleidsplan, de positieve adviezen van de Raad voor Cultuur en de besluitvorming van de minister over de financiering voor 2017-2020. Daarnaast sprak de Raad zoals gebruikelijk over financiën, risico's, fondswerving en de organisatorische ontwikkelingen. De Raad van Toezicht is verheugd over de wijze waarop het museum zich ontwikkelt. De inbedding van de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters is voltooid, de kwaliteit van de tentoonstellingen is goed en de zichtbaarheid van projecten in het land, waaronder educatie, groeit.

Ook is in de Raad van Toezicht uitvoerig gesproken over de wijzigingen in het huisvestingsstelsel en de bekostiging van de collectie. De directie en de Raad volgden ook in 2016 de *Code Cultural Governance*, die beschreven is in de bijlagen.

2016 heeft voor de Raad van Toezicht mede in het teken gestaan van een wijziging van de samenstelling van de Raad. Dit krijgt zijn beslag in 2017 met het aantreden van drie nieuwe leden en het vertrek van de voorzitter in 2018.

FINANCIËN

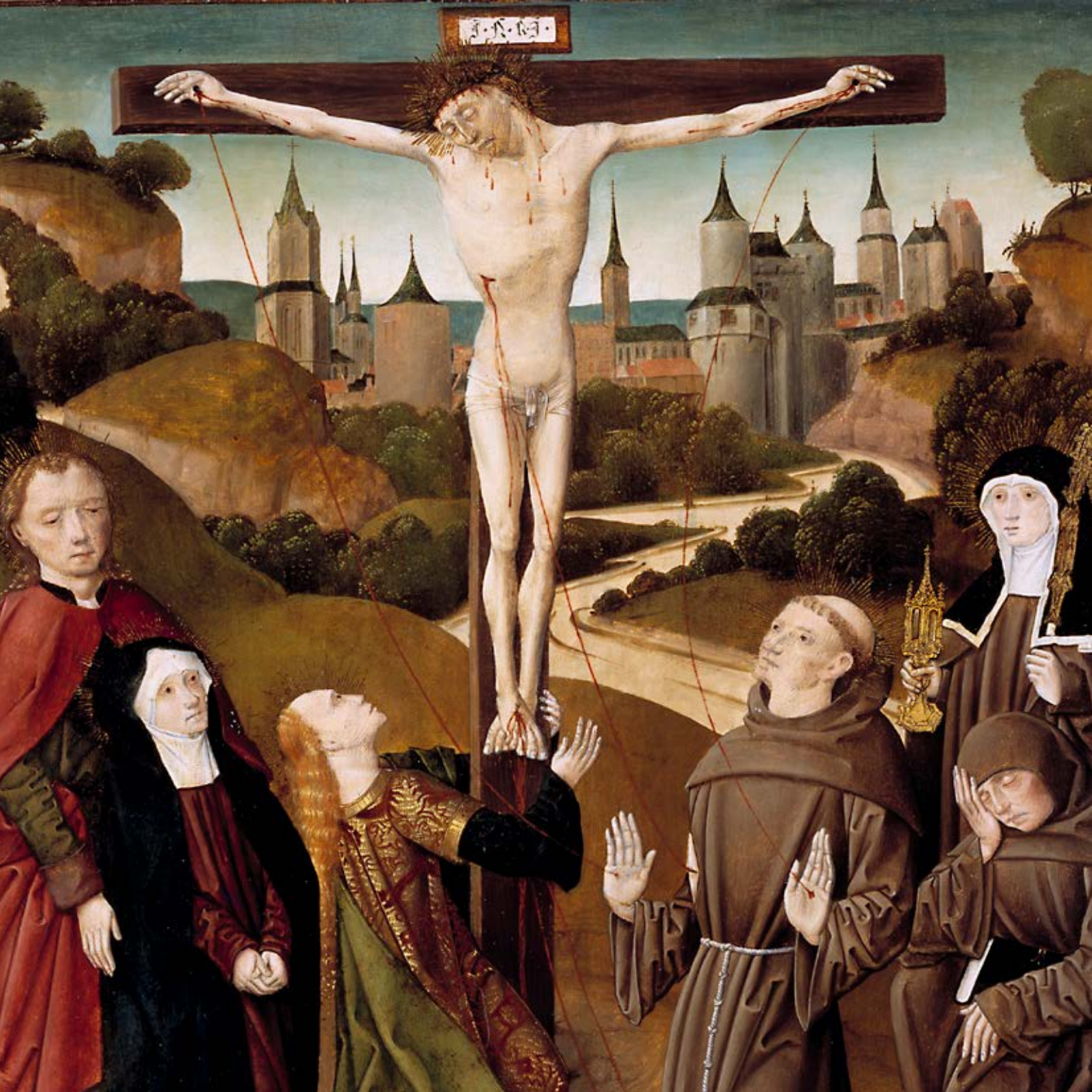
Museum Catharijneconvent sluit 2016 af met een positief exploitatieresultaat op de reguliere exploitatie van € 3.552. Het museum ontwikkelt en realiseert veel activiteiten en weet hiervoor de benodigde aanvullende financiering te werven. Niettemin: de ruimhartige financiering door het ministerie van OCW is en blijft de basis voor het succes van Museum Catharijneconvent. De financiële positie van Museum Catharijneconvent is in orde. Het weerstandsvermogen is de afgelopen jaren sterk gegroeid en het museum streeft naar verdere versterking van de financiële positie. Ook voor een succesvolle organisatie is het noodzakelijk om te kijken naar uitdagingen in de toekomst.

- Minister Bussemaker heeft besloten om slechts € 600.000 beschikbaar te stellen voor het beheer van de collectie. Alhoewel dit het beheer van de collectie op korte termijn op geen enkele manier in gevaar brengt, omdat de totale OCW financiering voldoende ruimte laat om de middelen naar eigen inzicht te besteden, is dit bedrag volstrekt onvoldoende om te kunnen voldoen aan de eisen van de Erfgoedwet. Het museum voert hierover nadrukkelijk overleg met het ministerie, zowel individueel als in museumverenigingverband.
- Het museum kijkt met vertrouwen naar het zelf uitvoeren van het onderhoud van het gebouw vanaf 2017. Het museum is zich echter ook bewust van de verzwaring van de taken en verantwoordelijkheden.
- Het museum is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Het goed absorberen en bestendigen van deze groei vraagt aandacht van de gehele organisatie. Dit verhoudt zich bijvoorbeeld ook tot het grote aantal vrijwilligers in het museum.

DE ONDERNEMINGSRAAD

In 2016 kwam de ondernemingsraad eens per zes weken samen en sprak ieder kwartaal met de directie. Namens de Raad van Toezicht spreekt Mirjam Sterk twee keer per jaar met de OR en de directie.

De OR en de directie hebben onder andere gesproken over de volgende onderwerpen, gerelateerd aan personeel en organisatie: duurzaamheid, personeelsvoorzieningen, het aanstellingsbeleid van nieuwe medewerkers, nieuwe beoordelingssystematiek, en werkdruk en -plezier. Voor dit laatste heeft de ondernemingsraad voor het personeel een cursusdag georganiseerd.

Presentaties en tentoonstellingen in 2016

FRANCISCUS 5 MAART T/M 5 JUNI 2016

Na de succesvolle tentoonstelling *De heksen van Bruegel*, die t/m 31 januari 2016 te zien was, opende op 5 maart de grote tentoonstelling over een van de beroemdste heiligen ter wereld: Franciscus van Assisi. Kunsthistoricus prof. dr. Henk van Os nam als gastconservator de bezoeker op meeslepende wijze mee door de tentoonstelling bij gelegenheid van zijn afscheid als universiteitshoogleraar. Kunstwerken van onder anderen Taddeo di Bartolo, Fra Angelico, Ludovico Carracci, Bernardo Strozzi, Rembrandt en Escher gaven een indrukwekkend overzicht van de verbeelding van Franciscus door de eeuwen heen en gaven antwoord op vragen als: Wie was Franciscus van Assisi? Wat waren zijn idealen en hoe gingen kunstenaars met zijn gedachtegoed om? In de tentoonstelling werd extra aandacht besteed aan de relatie tussen Franciscus en de natuur en het verband tussen de heilige en Wereld-dierendag. Ook de religieuze navolging van Franciscus kwam in de tentoonstelling aan bod.

GASTCONSERVATOR HENK VAN OS

In 2016 nam Henk van Os afscheid als universiteits-hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam. Het sluitstuk van zijn hoogleraarschap was de tentoonstelling *Franciscus* in Museum Catharijneconvent, die hij in nauwe samenwerking met conservator Inge Schriemer samenstelde, gekoppeld aan een college-reeks over Franciscus van Assisi aan de Universiteit van Amsterdam en een lezing in een uitverkocht TivoliVredenburg. De oud-directeur van het Rijksmuseum is met recht een expert te noemen als het gaat om de uitbeelding van Franciscus. Al meer dan een halve eeuw houdt deze heilige hem bezig.

'De kunst van Franciscus loopt als een rode draad door mijn loopbaan als kunsthistoricus. Geen heilige heeft ooit zo'n rage in de beeldende kunst doen ontstaan. Het gaat om kunstwerken die je nooit meer kunt vergeten en die je leven en werk beslissend beïnvloeden.'

Henk van Os

Kruisdood van Christus met de stigmatisatie van Franciscus, ca. 1450, RMCC s139 (detail)

Zittend Christuskind als Salvator Mundi,
Mechelen(?), ca. 1500-1510, RMCC b194

PUBLICATIE

Bij de tentoonstelling verscheen een rijkgeïllustreerde publicatie waarin nieuwe inzichten over Franciscus werden samengebracht. Specialististen van verschillende vakgebieden nemen de lezer mee op een tijdreis door de kunstgeschiedenis en er is uitgebreid aandacht voor de bronnen over Franciscus' leven en hoe mensen in latere tijden omgingen met zijn gedachtegoed.

De tentoonstelling *Franciscus* werd een groot succes: met een bezoekersaantal van 40.258 is de tentoonstelling een van de best bezochte tentoonstellingen die we ooit maakten!

DE ZOMER VAN HERMAN PLEIJ 8 JULI T/M 4 SEPTEMBER 2016.

Naar aanleiding van de succesvolle samenwerking voor het De Wereld Draait Door Pop-Up Museum in 2015 hebben we prof. dr. Herman Pleij gevraagd om, geheel naar eigen inzicht, een tentoonstelling te maken. Vanuit zijn expertise als hoogleraar Historische Nederlandse Letterkunde, gespecialiseerd in de literatuur van de middeleeuwen, stelde hij *De zomer van Herman Pleij* samen. Voor deze persoonlijke tentoonstelling maakte Herman Pleij een keuze uit de collectie middeleeuwse topstukken van Museum Catharijneconvent en daagde hij onze bezoekers uit om op een andere manier naar kunst te kijken en wees hen op verrassende details.

Herman Pleij koos voor een benadering vanuit drie brede thema's van cultuurhistorische aard: *Bewogen beweging*, *Gezinscultuur* en *Aanzien doet gedenken*.

Met zijn gewaagde keuzes, persoonlijke verhalen en oog voor detail nam hij bezoekers van de tentoonstelling mee op een verrassende reis. Ook was hij zelf geregeld aanwezig op zijn tentoonstelling en gaf hij diverse lezingen.

De publieksbegeleiding op de tentoonstelling was gewaagd en vernieuwend: voor het eerst kozen we ervoor om geen teksten toe te voegen. Herman Pleij gaf de objecten enkel een nieuwe titel, zoals 'Alles

draait om vrouwen' bij een schilderij met de Heilige Maagschap, of 'Het is een jongen!' voor een Maria-beeld met naakt christuskind, waardoor bezoekers bijzonder treffend op details in een voorwerp werden gewezen. Ook nam Herman Pleij, door middel van films, mensen mee door de tentoonstelling.

De bezoekersaantallen waren boven verwachting en de reacties in het gastenboek buitengewoon positief: de tentoonstelling werd door het publiek gewaardeerd met een 8,6. De bezoeker heeft een andere kijk gekregen op de middeleeuwen, is geënthousiasmeerd geraakt door de verhalen van Herman Pleij over het museum, de middeleeuwen en de collectie en heeft meer inzicht gekregen in de rijkdom en hoge kwaliteit van de kunstwerken die ons museum rijk is. Het experiment met de nieuwe vorm van publieksbegeleiding heeft succesvol uitgepakt.

Herman Pleij bleek, zoals verwacht, een fantastisch boegbeeld voor de tentoonstelling. Onze wens was om een toegankelijke, luchtige, maar kwalitatief hoogstaande expositie te organiseren, die past bij de identiteit van het museum, maar tegelijkertijd een verfrissende blik geeft op de collectie. Dit was Herman Pleij bijzonder goed toevertrouwd. Door zijn bekendheid, zijn enthousiasme en zijn inspanningen, heeft hij een grote bijdrage geleverd aan het succes van de tentoonstelling.

ZOMERPROGRAMMA

Tijdens *De zomer van Herman Pleij* vond ook de vijfde editie van *Catharijn Classique* plaats. Op acht zondagmiddagen waren er muzikale optredens in de sfeervolle kloostertuin met het kloostergebouw als middeleeuws decor. Op deze manier besteden we als museum niet alleen aandacht aan de invloed van het christendom in tradities, verhalen, kunst- en gebruiksvoorwerpen, maar ook aan de invloed op muziek. Alle concerten stonden, net als de tentoonstelling, in het teken van verhalen. Om de drempel tot de muziek en ons museum te verlagen boden we het publiek gratis toegang en gaven zo iedereen de

In het christendom is geen sprake van
één heilige taal. Mede hierdoor ontstaat er
doorlopende...
...breukt een
...he tradi-
...ie. Toch
...mandacht
voor h...

gelegenheid te genieten van de prachtige muziek in het pandhof.

HEILIG SCHRIFT

We sloten het jaar af met de tentoonstelling *Heilig Schrift*, van 7 oktober 2016 t/m 8 januari 2017, waarmee voor de eerste keer in Museum Catharijnenconvent de Tenach, Bijbel en Koran samen gepresenteerd werden. Het resultaat was een indrukwekkende expositie met eeuwenoude handschriften, prachtige boekbanden en kostbare attributen die horen bij de drie boeken van het jodendom, het christendom en de islam.

De tentoonstelling toonde aan de hand van topstukken hoe de drie heilige geschriften verschillen, maar juist ook opvallend vaak overeenkomen in schoonheid, gebruik en verering. Een expositie waarmee we, in een tijd van veel vragen over het naast elkaar bestaan van verschillende religies in Nederland, de blik wilden verruimen. Meer kennis over de religies ligt immers aan de basis van meer begrip voor elkaar.

In de vorm van persoonlijke verhalen van diverse bekende en onbekende Nederlanders lieten we de hedendaagse invloed van de heilige geschriften aan bod komen. Onder anderen Job Cohen, Annemiek Schrijver en Abdelkader Benali vertelden, als ambassadeurs van de tentoonstelling, openhartig over hoe de heilige boeken hen inspireren en fascineren.

De tentoonstelling *Heilig Schrift* was de eerste in een reeks waarin verschillende religies gelijke aandacht krijgen. Het is onze wens om in de komende periode om de twee jaar een dergelijk project te realiseren. Door het christelijk erfgoed in een bredere context te plaatsen wordt onze kijk erop verbreed. *Heilig Schrift* was voor het museum dan ook een belangrijke pilot.

HET UTRECHTS PSALTER

Heilig Schrift kwam tot stand in nauwe samenwerking met de Universiteit Utrecht. Gastconservator Bart Jaski van de Universiteitsbibliotheek Utrecht stond ons bij, tezamen met een adviescommissie bestaande uit Edward van Voolen (jodendom), Tanja Kootte en Casper Staal (christendom), Charlotte Huygens (islam) en Henri Defoer.

Een groot aantal belangrijke kunstschaten uit de collectie van de Universiteitsbibliotheek werd op de tentoonstelling gepresenteerd, waaronder het wereldberoemde negende-eeuwse Utrechts Psalter, dat in 2015 aan de lijst van UNESCO Memory of the World Register voor documentair erfgoed werd toegevoegd. Zowel het handschrift als het perkament is van uitzonderlijke kwaliteit, evenals de illustraties in het boek. De rijke collectie van Museum Catharijnenconvent werd verder tijdelijk aangevuld met topstukken uit musea en bibliotheken uit heel Europa, waaronder de Kongelige Bibliotek in Kopenhagen, de British Library in Londen, de Staatsbibliotheek in Berlijn, het Joods Historisch Museum in Amsterdam en het Wereldmuseum in Rotterdam.

UTRECHTSE KERKEN IN MINIATUUR

Tijdens de zomer van 2016 boden wij een bijzonder kijkje in de geschiedenis van de Utrechtse kerken: van 29 juni t/m 10 september waren in het museum maar liefst acht reconstructiemodellen van verschillende kerken te bewonderen. De modellen, gemaakt door de Utrechtse Joris Engelbregt en Jan Terlingen, laten goed zien hoe de kerkgebouwen in de loop van de eeuwen zijn veranderd en hoe ze er in voltooid staat hebben uitgezien. Speciaal voor deze gelegenheid is een multimediatour ontwikkeld die de bezoekers meevoert langs de historie van de gebouwen en de totstandkoming van de modellen. Na bezoek aan het museum had men de mogelijkheid de kerken in het echt te bekijken. In het kader van het cultuurhistorische project Kerken Kijken Utrecht waren de binnenstadskerken de gehele zomer geopend.

Voor het hele gezin: familieprogrammering

Museum Catharijneconvent programmeert rondom de feestdagen diverse activiteiten voor de hele familie, deze activiteiten hebben altijd een inhoudelijke koppeling met onze collectie. Als gevolg van secularisatie verdwijnt kennis over het christendom en over de betekenis van de christelijke tradities in Nederland. Ook ontbreekt het vaak aan kennis over andere religieuze feesten die in ons land worden gevierd en hoe die verschillende feesten zich tot elkaar verhouden. Wat vieren we ook alweer met Pinksteren? Welk verhaal gaat er eigenlijk schuil achter het Offerfeest en wat heeft Pesach met Pasen te maken? Museum Catharijneconvent maakt zich er sterk voor om deze kennis over te brengen aan bezoekers van *Feest!* en door middel van activiteiten rondom onder meer de feestdagen.

De laatste jaren merkt Museum Catharijneconvent een groeiende behoefte bij ouders aan manieren om kennis over onze tradities en verschillende religieuze feestdagen aan hun kinderen door te geven. *'Zonder deze kennis zijn de feestdagen lege hulzen die alleen gaan over eten en cadeaus'*, aldus een ouder uit een van de familie-focusgroepen van Museum Catharijneconvent. *Feest!* kan aan deze behoefte op een bijzondere wijze tegemoetkomen, omdat het een daadwerkelijke verbinding maakt tussen materieel erfgoed (voorwerpen) en immaterieel erfgoed (tradities). Juist binnen het *Feest!*-project versterken deze beide vormen van erfgoed elkaar. De tradities bieden context en verdieping aan de museale objecten, en andersom geven de objecten verdieping en context aan de tradities.

We willen als museum met onze programmering betekenisvol zijn voor gezinnen en inspelen op de actualiteit en de discussies die in de maatschappij leven. Ook werken we als kenniscentrum samen met verschillende gemeenschappen, zoals het Sint Maartensberaad en de commissie van Sint Intocht Utrecht. Samen hebben we o.a. gewerkt aan het Sintfeest, waarbij wij als museum de focus leggen op de inhoud: Sinterklaas als beschermheilige en de vele legendes die er rond de goedheiligman bestaan. Ieder jaar stellen wij een nieuwe legende centraal in het *Huis van Sinterklaas*. Dit biedt voor de ouders en grootouders een diepere gelaagdheid en verhoogt daarmee het historisch besef.

Binnen de familieprogramma's staat het intergenerationeel leren centraal en wordt waar mogelijk samengewerkt met erfgoedgemeenschappen die bepaalde feesttradities toekomstbestendig willen maken. Het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed is op dit vlak een vanzelfsprekende sparringpartner en adviseur binnen het landelijke collectief.

Daar gaat
de kuop

VAOL
PAS

PASEN

Tijdens het paasweekend waren er diverse thematische activiteiten. Bezoekers werden tijdens de familierondleiding 'Vier het voorjaar' uitgedaagd om elkaars kennis over de voorjaarsfeesten te testen. Bloemenliefhebbers konden hun hart ophalen tijdens een wandeling door het museum, waarbij zij de speciale betekenis van bloemen op schilderijen leerden kennen. Op Goede Vrijdag bleef het museum tot 21:00 uur open en hadden bezoekers gelegenheid de tentoonstelling *Franciscus* te bezoeken.

SINT-MAARTENFESTIVAL

Het weekend van 5 en 6 november stond geheel in het teken van de betekenis van Sint-Maarten en de verbintenis tussen de stad Utrecht en Sint-Maarten. De Utrechtse Sint-Maartenparade, een lampionnen-tocht met circa 4500 deelnemers, was dankzij de bijzondere samenwerking met de maatschappelijke organisaties Sharing Arts Society en Sint Maarten Beraad, dit jaar voor het eerst onderdeel van de Sint-Maartenprogrammering van Museum Catharijneconvent. Met deze parade wordt naast-liefde letterlijk uitgedragen, wat zich onder anderen vertaalde in deelname van zo'n 100 vluchtelingen aan het programma.

Op zaterdagavond 5 november eindigde de Sint-Maartenparade in het museum. Ongeveer 2000 mensen bezochten die avond de pleinen en zalen van het museum en proostten samen op Sint-Maarten. De vele artiesten uit de parade traden ook in het museum op, wat een cultureel zeer divers publiek trok. Op 11 november startte de *pilot Het Sint-Maartensdebat*. Leerlingen uit groep 7/8 van zes scholen uit de regio Utrecht gingen met elkaar in debat over naastenliefde. Het werd een groot succes en het was prachtig om deze jonge bezoekers van het museum met elkaar, vol respect en bevoegenheid, in debat te zien gaan.

HET HUIS VAN SINTERKLAAS

Naast de tentoonstelling Pasen en het Sint Maartenfestival werden voor de jongere museumbezoekers en hun (groot)ouders nog twee feestelijke grote evenementen geprogrammeerd. Traditiegetrouw werd Museum Catharijneconvent weer het thuis van de meest geliefde goedheiligman: Sinterklaas. Hij nam van 12 november t/m 5 december zijn intrek in het museum, waar hij duizenden kinderen met hun ouders en grootouders ontving. Het *Huis van Sinterklaas* besteedt ieder jaar aandacht aan de culturele en historische achtergronden van het Sinterklaasverhaal. Dit jaar was de legende van de jongen en de geneeskrachtige wonderolie de leidraad voor de activiteiten in het *Huis van Sinterklaas*.

KERSTIVAL

Met kerst pakten we dit jaar groots uit met een volledig nieuw concept, *Kerstival*, dat we in samenwerking met *experience architects* Wink uit Amsterdam ontwikkelden. *Kerstival* was kerst vieren in de breedste zin van het woord: van vrede op aarde tot de irritaties bij het kerstdiner. De buitenpleinen en de zalen van *Feest! Weet wat je viert* werden geheel in kerstsfeer aangekleed. In de kloostertuin stond een glazen kas waarin de huisband speelde en verschillende activiteiten werden georganiseerd. Op het binnenplein stond de kerstverhalenschommel waar je al schommelend naar kerstverhalen kon luisteren terwijl de sneeuw naar beneden dwarrelde. Op *Feest! Weet wat je viert* ging *Kerstival* verder: de mooiste voorwerpen werden uit het depot gehaald en schitterden in overdadig gevulde kerstvitruines. Geheel volgens traditie werd ook de Napolitaanse kerststal opgesteld.

Educatie

In de visie van Museum Catharijneconvent staat centraal dat kennis over onze christelijke cultuur essentieel is om onze samenleving te begrijpen. Cultuureducatie voor kinderen in de basisschoolleeftijd is voor ons een speerpunt en hieruit is de ambitie ontstaan om alle kinderen in Nederland in ieder geval één keer tijdens hun basisschooltijd in aanraking te laten komen met ons christelijk erfgoed. Museum Catharijneconvent is initiatiefnemer van het landelijke educatieprogramma *Feest! Weet wat je viert*. In het programma nemen we de feestdagen als aanknopingspunt om kinderen kennis te laten maken met verhalen uit de christelijke traditie.

Door te kijken en te doen maken kinderen en volwassenen kennis met tradities en gebruiken van feesten en rituelen uit diverse culturen. Samen met zes museale partners (waaronder het Nederlands Openluchtmuseum, het Zuiderzeemuseum, Huis Bergh en Museum Ons' Lieve Heer op Solder) vormen we een uniek nationaal educatief netwerk. Het afgelopen jaar werd het Museum van Religieuze Kunst (MRK) te Uden toegevoegd aan deze landelijke samenwerking. Ieder museum geeft zijn eigen invulling aan de tentoonstelling. Hierdoor is *Feest!* op iedere locatie uniek. Het project wordt in de komende jaren uitgebreid met meer museale partners, zodat alle kinderen in Nederland de gelegenheid krijgen *Feest! Weet wat je viert* te bezoeken.

De totale begroting van het project is 4,4 miljoen euro. Uiteindelijk zullen de deelnemende musea samen 90.000 kinderen per jaar ontvangen. In 2016 bezochten totaal 63.617 basisschoolkinderen en hun ouders de zes landelijke locaties van *Feest! Weet wat je viert*. Bijna 27.000 daarvan bezochten Museum Catharijneconvent.

Feest! Weet wat je viert wordt mogelijk gemaakt door Donatus, Fonds Museum Catharijneconvent, Fonds voor Cultuurparticipatie, Sint Jacobs Godshuis, KBO, KNR, KSBW, Merifin Foundation, Mondriaanfonds, Mr. Paul de Gruyter Stichting, Prins Bernhard Cultuurfonds, Sormani Fonds, Van Baaren Stichting, VSBfonds, VTW en vele anonieme sponsors en is een samenwerking met inhoudelijke partners, zoals het Joods Historisch Museum en het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland. Onderdeel van *Feest!* is ook de programmering voor families.

VOORTGEZET ONDERWIJS

Museum Catharijneconvent werkt natuurlijk ook voor middelbare scholen. In 2016 hebben we een start gemaakt met de vervanging van de lespakketten. Voor de eindexamenvakken kunst algemeen en geschiedenis worden museumlessen ontwikkeld met als thema's Cultuur van de kerk, Middeleeuwen en Reformatie. Voor deze lessen zijn een aantal nieuwe museumdocenten Voortgezet Onderwijs aangetrokken. Zij worden getraind in de door het museum gehanteerde *I Ask*-methode en volgen daarnaast vakinhoudelijke en didactische trainingen.

In 2016 bezochten ruim 2.300 leerlingen uit het voortgezet onderwijs het museum, in 2015 waren dat er 1.700. Deze groei is vooral het resultaat van extra inspanningen rond de tentoonstellingen *De heksen van Bruegel* en *Heilig Schrift*. Het onderwijsaanbod was ingebed in de maatschappijvakken. Bij *De heksen van Bruegel* ging het over xenofobie en andere uitsluitingsprincipes, bij de tentoonstelling *Heilig Schrift* over verschillende religies. In 2017 zullen we deze lijn doorzetten: de Reformatieles wordt toegespitst op de komende Luthertentoonstelling en bij de museumles Cultuur van de kerk ontwikkelen we een speciale eindexamentraining.

PUBLIEK

In totaal bezochten 125.000 bezoekers activiteiten van het museum.

Zittende Maria met kind, omgeving van
Adriaen van Wesel, Utrecht/Antwerpen(?),
ca. 1480, RMCC b316

Collectie

BEELDBEPALENDE AANWINSTEN IN 2016

Het museum verwierf in 2016 een aantal beeldbepalende voorwerpen. In maart kochten we een uniek Utrechts beeld van Maria met kind. De sculptuur vertoont veel overeenkomsten met het werk van de Utrechtse beeldhouwer Adriaen van Wesel (ca. 1417 - kort na 1490). Deze bijzondere aanwinst werd verworven op The European Fine Art Fair (TEFAF) in Maastricht. Het houten beeld, met een hoogte van 28 centimeter, toont een zittende Maria met het staande Christuskindje. Tijdens de voorbezigting van de tentoonstelling *De zomer van Herman Pleij* presenteerden we de nieuwe aanwinst.

De aankoop van dit prachtige beeld kon worden gerealiseerd met steun van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Schoufour-Martin Fonds en Mr. J.J.A.M Kennis Fonds), een legaat van de heer Bogaards, de Vereniging Vrienden en bijdragen van vrienden en familie van oud-directeur Henri Defoer in het kader van zijn tachtigste verjaardag. Het museum verwierf eind 2016 ook een groot aantal liturgische gewaden van de firma Stadelmaier, wereldwijd marktleider op het gebied van kerkelijke textilia. De collectie was al in bruikleen en is door een gedeeltelijke schenking van de eigenaar overgegaan in eigendom van het museum.

IMMATERIEEL ERFGOED: DE ZEVENDE KERNCOLLECTIE VAN MUSEUM CATHARIJNECONVENT

In 2016 hebben we aan onze zes materiële collecties een zevende immateriële collectie toegevoegd. Deze collectie bestaat uit herinneringsverhalen. Dit zijn getuigenissen van de persoonlijke beleving van het christelijk geloof in de 21e eeuw. Al sinds 2008 laten we bij tentoonstellingen die zich hiervoor lenen ervaringsdeskundigen aan het woord en krijgen ook bezoekers gelegenheid om persoonlijke verhalen te

delen. Met de benoeming van deze verhalen tot een kerncollectie in oprichting krijgen ze een prominentere rol in de collectie van het museum. Het belang van dit immateriële erfgoed is groot: worden deze herinneringsverhalen nu niet vastgelegd, dan verdwijnen ze onherroepelijk. Dan zou een belangrijk deel van ons erfgoed en onze kennis ervan verloren gaan.

COLLECTIEMOBILITEIT

Museum Catharijneconvent hecht aan ruimhartig bruikleenverkeer en voert een actief ontzamelbeleid. Vele honderden voorwerpen zijn in langdurig bruikleen bij andere organisaties. Daarnaast werden 37 objecten uitgeleend aan tentoonstellingen in binnen- en buitenland. Onder andere werd voor de tentoonstelling *Jan Toorop: een retrospectief* in Gemeentemuseum Den Haag en in Museum Villa Stuck in München de tekening *De pelgrim* uitgeleend. Aan het Dordrechts Museum werd de Lebuïnus-codex uitgeleend voor de tentoonstelling *Van en voor de stad*. Aan het Museo Thyssen-Bornemisza in Madrid werd het schilderij *Doornenkroning* van Dirck van Baburen uitgeleend voor de tentoonstelling *Caravaggio and the painters of the North*.

In 2016 hebben we het ontzamelproject textilia afgerond, uiteraard met volledige inachtneming van de LAMO, de *Leidraad afstoten museale objecten*. Aanvullend daarop is de *Handreiking roerend religieus erfgoed* gebruikt, omdat het museum eraan hecht dat objecten een gepaste bestemming vinden, ook al is dat niet altijd binnen een museale context. Bijna honderd voorwerpen (paramenten van na 1850) hebben een nieuwe bestemming gekregen. Door deze ontzaming is ruimte gecreëerd om gewaden te bewaren die belangrijker zijn voor de collectie Nederland.

COLLECTIEBEHEER EN REGISTRATIE

Museum Catharijneconvent heeft een registratiegraad van 100%. Naar aanleiding van de laatste inspectie door de Erfgoedinspectie heeft het museum in 2016 gewerkt aan het nog beter vastleggen van de verschillende procedures. Dit project hebben we eind 2016 naar tevredenheid van de inspectie afgerond.

DIGITALE ONTSLUITING

Het museum heeft in 2016 haar inspanningen op het gebied van digitale ontsluiting van de collectie met kracht doorgezet. In 2016 zijn meer dan 17.000 digitale foto's van objecten toegevoegd. Nog niet eerder werden zoveel opnames in een jaar gemaakt. Het overgrote deel van de nieuwe afbeeldingen betreft objecten uit het depot voor werken op papier, die door de afdeling collectiebeheer voorzien zijn van identificatieafbeeldingen; er zijn in dit depot meer dan 7.800 voorwerpen voorzien van een of meer nieuwe afbeeldingen.

Alle voorwerpen binnen de kerncollecties zijn reeds gefotografeerd. Van de totale collectie is bijna 60% voorzien van een digitale afbeelding. De collectie is digitaal ontsloten via de eigen website, DiMCoN en Europeana. In 2016 doorzochten bijna 25.000 bezoekers de collectie via de eigen website. Daarnaast doneerde het museum ruim 600 hogeresolutieafbeeldingen aan Wikimedia, dat een zeer groot bereik heeft via Wikipedia. Het gaat om afbeeldingen van de collectie kerkelijke textilia van het museum, een van de belangrijkste collecties op dit terrein ter wereld.

De geschonken afbeeldingen representeren de verschillende deelverzamelingen van de collectie, van textielfragmenten en borduurwerk tot volledige liturgische gewaden. In 2015 schonk Museum Catharijneconvent al ruim 2500 hogeresolutiefoto's van de kunstvoorwerpen uit de vaste collectie aan de database van Wikipedia. Sindsdien zijn deze foto's door iedereen vrij te gebruiken.

GEBOUWBEHEER

Het gebouwbeheer stond in 2016 in het teken van overdracht: Rijksvastgoedbedrijf draagt per januari 2017 alle onderhoudstaken over aan Museum Catharijneconvent. Er is een groot aantal projecten door RVB uitgevoerd (o.a. de vervanging van de luchtbehandelingskasten in de eerste helft van 2016). De dakgoten aan de oost- en zuidzijde van het conventgebouw zijn vernieuwd en er is veel werk verzet met als doel het verbeteren van het gekoeldwatersysteem. Daarnaast zijn goede afspraken gemaakt over het overnemen van zaken die niet voor januari 2017 konden worden uitgevoerd: zoals het onderhoud aan de buitenkant (van schilderwerk tot daken) van het museum.

Vereniging Vrienden en Fonds Museum Catharijneconvent

De schoonheid van de kunst en het belang van de collectie brengt mensen ertoe het museum te steunen. Deze steun is cruciaal voor het museum, want zonder bijdragen van vrienden, donateurs en fondsen kan het museum geen tentoonstellingen maken, publicaties uitgeven, restauraties uitvoeren, aankopen doen, of onderzoek verrichten.

Ieder jaar verbinden zich meer mensen aan ons museum: in 2016 mochten we 161 nieuwe Vrienden en Donateurs verwelkomen en kregen we twee toezeggingen voor nalatenschappen. We zijn als museum ontzettend blij dat de groep mensen die ons een warm hart toedraagt elk jaar groeit en zijn onze begunstigers heel dankbaar voor hun steun!

Eind 2016 telde het Fonds 133 donateurs en heeft het Fonds, naast een aantal periodieke schenkingen, een groot aantal eenmalige schenkingen ontvangen. Fonds Museum Catharijneconvent heeft in 2016 bijgedragen aan de tentoonstelling *Franciscus* en de tentoonstelling *Heilig Schrift*. Het Fonds droeg tevens, met geormerkte bijdragen, bij aan het conservator-schap protestantisme en het conservatorschap Middeleeuwen, het landelijke educatieproject *Voor alle kinderen van Nederland*, aan voortgezet onderwijs en aan restauraties en onderzoek.

De Vereniging Vrienden telde aan het eind van het jaar ruim 1.700 vrienden. Succesvol instrument in het laten groeien van het aantal leden was het aanbieden van een vriendencadeau voor potentieel geïnteresseerden. Maar liefst 20% heeft dit cadeau in 2016 omgezet in een lidmaatschap. De Vereniging steunt het museum bij nieuwe aanwinsten voor de collectie en Vrienden zijn tevens ambassadeur van het museum. In 2016 werden verschillende activiteiten in samenwerking met het museum georganiseerd, zoals de lezingen en de jaarlijkse Vriendendag. De activiteiten werden goed bezocht.

Wetenschap en kennisdeling

Museum Catharijneconvent is kenniscentrum voor het christelijk erfgoed. Het museum heeft een bijzonder werkveld, dat zich kenmerkt door specifieke behoeften. Die behoeften zijn ingegeven door enerzijds een rijke Nederlandse geloofstraditie met veel materieel en immaterieel erfgoed en anderzijds de sterke ontkerkelijking en secularisering van de Nederlandse samenleving. Door ontkerkelijking dreigt het erfgoed uit kerken en kloosters, en de kennis erover, weg te vloeien. Niet alleen bij een breder publiek, maar ook aan universiteiten en erfgoedinstellingen vermindert de kennis over het christelijk erfgoed. Het museum ziet tegen deze achtergrond niet alleen een enorme urgentie en behoefte om de kennis van het christelijke erfgoed te blijven onderzoeken, maar vooral die ook te delen en te borgen.

ZORG VOOR HET ERFGOED IN KERKEN EN KLOOSTERS

Vanaf 2013 dragen wij als museum mede zorg voor de collecties in kerken en kloosters door het geven van waarderings-, selectie- en herbestemmingsadvies. Daarnaast adviseert het museum op het gebied van beheer, behoud en restauratie.

De afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters (EKK) is een vaste waarde in het museum en in het veld.

De samenwerking met kerkelijke partners verloopt goed. Dit komt o.a. naar voren in een uitgebreid *stakeholder*-onderzoek, uitgevoerd door de Universiteit Utrecht.

We hebben in 2016 honderden kerken en kloosters ondersteund bij de omgang met hun erfgoed. Het museum werkt door heel Nederland en voor alle geloofsgemeenschappen. Dit vraagt keer op keer maatwerk. Via Kerkcollectie Digitaal hebben ruim 400 erfgoedprofessionals en kerkelijke eigenaren toegang tot de gegevens van voorwerpen in kerken en kloosters. In 2016 kwam ook de *Handleiding inventariseren in protestantse kerken*, in samenwerking met Centrum Religieuze Kunst en Cultuur in Leuven (België), gereed. De handleiding werd op 18 februari 2017 gepresenteerd.

MONUMENTAAL BOEK OVER RELIGIEUS ERFGOED

Sober of uitbundig gedecoreerd, in iedere periode van onze bewogen geschiedenis zijn de beste kunstenaars, interieurarchitecten, houtsnijders en schilders ingeschakeld om onze kerken te verfraaien. Museum Catharijneconvent en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed presenteerden in 2016 een nieuw standaardwerk over de mooiste kerkinterieurs in Nederland, waarin de honderd meest opmerkelijke interieurs van kerken verspreid over het hele land en van alle gezindten belicht worden. Meer dan vijftig specialisten beschrijven deze interieurs, die magnifiek in beeld gebracht zijn door fotograaf Arjan Bronkhorst. *Kerkinterieurs in Nederland* kreeg veel waardering, zo gaven recensenten van Trouw en NRC het boek vijf sterren en inmiddels is de eerste herdruk een feit. De uitgave is mede mogelijk gemaakt door de Bank-Giro Loterij, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en vele andere financiers.

ONDERZOEK NAAR DE COLLECTIE

Als museum ontsluiten we de eigen collectie en die van Nederlandse kerken en kloosters voor collega's en wetenschappers. Goede voorbeelden hiervan zijn de uitgebreide en diepgaande vooronderzoeken voor o.a. de tentoonstellingen *Maria*, *Luther* en *Miniaturen* en het langjarige onderzoek van prof. dr. Henk van Os naar de verbeelding van Franciscus.

ONDERZOEK: HANDSCHRIFTEN

In 2016 werd door Masterstudenten Handschriftenkunde van de Universiteit van Amsterdam een aantal middeleeuwse handschriften uitgebreid onderzocht. De onbeschreven boeken waren voor de Masterstudenten zeer waardevol studiemateriaal om onderzoekservaring mee op te doen. Door deze mooie samenwerking ontving het museum nieuwe gegevens over recent verworven stukken.

WETENSCHAPPELIJKE EN INTERNATIONALE SAMENWERKING

We zijn een plek van kennisdeling en ontmoeting van wetenschappers. Onze bibliotheek is met een

verzamelgeschiedenis van 150 jaar een belangrijk instrument voor onderzoek en kennisoverdracht en vormt een basis voor het kenniscentrum voor Nederlands christelijk erfgoed. Daarnaast is de museumbibliotheek een instrument voor wetenschappers voor de valorisatie van hun onderzoek.

Op basis van de internationale kracht van de collectie en onze rol als kenniscentrum, werken wij samen met partners in binnen- en buitenland. Zo werken we intensief samen met de Europese Netwerk Organisatie Future For Religious Heritage. Onderdeel van deze samenwerking was in 2016 het internationale congres over religieus toerisme dat het museum in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Wereldtoerisme Organisatie van de Verenigde Naties in Utrecht organiseerde.

Museum Catharijneconvent werkt in internationaal verband samen binnen vele onderzoeksprojecten, bijvoorbeeld rond een merkdatabase middeleeuwse beeldhouwkunst. Daarnaast zijn we als museum partner in het Europese netwerk van musea met middeleeuwse collecties, waaronder Musée de Cluny (Parijs) en Museo Bargello (Florence); de samenwerking richt zich op onderzoek en gezamenlijke tentoonstellingen van middeleeuwse kunst. Voorbeeld is de tentoonstelling over vroege middeleeuwse kunst, in samenwerking met partners in Noorwegen en Spanje.

TALENTONTWIKKELING

Ook in 2016 waren meerdere stagiaires en net afgestudeerden middels een werkervaringsplek verbonden aan het museum. Jonge mensen leveren als vrijwilliger een belangrijke bijdrage aan ons museum en het museum geeft toegang tot kennis en ervaring. Wij zijn zeer betrokken bij een succesvolle plaatsing van deze personen binnen dan wel buiten het museum.

Te zien in 2017

Onder de geplande activiteiten in 2017 zijn twee bijzondere en ieder op eigen wijze grootse tentoonstellingen. De voorbereidingen hiervoor waren in 2016 al in volle gang.

MARIA, 10 FEBRUARI T/M 28 AUGUSTUS

Op 10 februari opent de grootse tentoonstelling *Maria*. Hiermee gaat een langgekoesterde wens in vervulling. Voor het eerst wordt in Nederland een dergelijke grote tentoonstelling aan Maria gewijd, waarbij haar complete levensverhaal aan bod komt. Ook wordt *Maria* de grootste tentoonstelling uit de geschiedenis van het museum.

Maria wordt een reis langs zeven thema's: 'Oermoeders en godinnen', 'Oost en West', 'Het leven van Maria', 'Devotie', 'Processie en bedevaarten', 'Maria in de hedendaagse kunst' en 'Moeders in andere religies'. De tentoonstelling belicht *Maria* vanuit verschillende culturele en religieuze perspectieven. Rode draad is haar veelbewogen leven, verbeeld door beroemde kunstenaars als Joos van Cleve, Rubens, Rembrandt, Jan Toorop en Bill Viola. Gastconservatoren Désirée Krikhaar en Irene Constandse zijn de samenstellers van deze tentoonstelling, het toonaangevende ontwerpbureau Kossman.deJong staat garant voor het ontwerp.

Maria met kind, Pieter Fransz de Grebber, 1632.
Weert, Museum Jacob van Horne

LUTHER, 22 SEPTEMBER 2017 T/M 28 JANUARI 2018

Hervormer, populist, revolutionair, rebel, gewiekste marketingman, antisemiet, fundamentalist, vrouwenhater, vervloekt of heilig? Wie was Maarten Luther en wat maakt hem in 2017 tot man van het jaar? We gaan in de tentoonstelling *Luther* op zoek naar de onbekende man achter de icoon van 500 jaar Reformatie.

Deze tentoonstelling brengt Luther en zijn tegenstanders voor het voetlicht. Zij toont in woord, beeld, muziek en spot wat er schuilt achter de kracht van deze invloedrijke reformator. Uiteenlopende objecten, zoals pamfletten, schilderijen, zilver, spotprenten, maar ook dilemma's, muziek en nieuwe media laten een nieuw licht schijnen op het enerverende verhaal van Luther en de Reformatie. De koppeling met de huidige tijd en de invloed van zijn ideeën op ons dagelijks leven zijn hierbij steeds voelbaar.

HET HELE JAAR FEEST VOOR FAMILIES

In 2017 worden rond de belangrijke christelijke feestdagen opnieuw grote familie-evenementen georganiseerd. In april vieren we Pasen, in november tijdens het Sint-Maartenfestival vieren we Sint-Maarten, en verwelkomen we Sint-Nicolaas in het *Huis van Sinterklaas*. We sluiten het jaar feestelijk en sfeervol af met de tweede editie van *Kerstival*.

HET GROOTSTE MUSEUM VAN NEDERLAND. OPEN VANAF 7 JULI 2017

In het buitenland vindt iedereen het heel normaal, het bezoeken van die indrukwekkende kathedraal. Toch lopen veel mensen in Nederland er ongemerkt aan voorbij. En dat terwijl Nederlandse kerken de prachtigste kunstvoorwerpen herbergen, gemaakt door de beste kunstenaars en opgenomen in magistrale decors. Met elkaar vormen deze kerken het grootste museum van Nederland.

Op 7 juli opent dit *Grootste Museum van Nederland* zijn eerste dertien deuren. Museum Catharijneconvent, elf kerken en twee synagogen staan aan de basis van dit bijzondere project.

In 2016 publiceerden we het monumentale boek *Kerkinterieurs in Nederland*, waarin honderd beeldbepalende kerkinterieurs worden belicht. Dit boek inspireerde om de kerken in Nederland bekender en toegankelijker te maken voor het grote publiek. Dertien prachtige monumenten van verschillende gezindten staan aan de basis van dit nieuwe *Grootste Museum van Nederland*. De kerken zijn bijzonder vanwege hun geschiedenis, architectuur en kunstwerken. Van een idyllisch dorpskerkje op het platteland tot een indrukwekkende middeleeuwse basiliek midden in de stad. Van wereldberoemde glas-in-loodramen tot kleurrijke van dak tot vloer beschilderde interieurs. Allemaal religieus actieve kerken die een 'Michelinster' verdienen.

Portret van Maarten
Luther, atelier Lucas
Cranach, 1546,
RMCC s107

VIVVS DOCET

15 + 6

[Handwritten signature]

Verkorte jaarrekening Museum Catharijneconvent

BALANS PER 31 DECEMBER 2016 (NA VERWERKING RESULTAAT)

	31-12-2016	31-12-2015		31-12-2016	31-12-2015
	€	€		€	€
Activa			Passiva		
Materiële vaste activa	1.342.971	1.678.846	Algemene reserve	412.096	405.226
			Bestemmingsreserves	896.423	1.035.083
			Bestemmingsfonds OCW	80.795	693.233
Totale vaste activa	1.342.971	1.678.846	Totale eigen vermogen	1.389.313	2.133.542
			Aankoopfonds	651.275	601.660
Vorraden	276.189	224.649			
Vorderingen	1.033.623	1.155.607	Langlopende schulden	689.917	842.740
Liquide middelen	3.323.876	1.584.690			
Totale vlottende activa	4.633.688	2.964.946	Kortlopende schulden	3.246.154	1.065.850
Totale activa	5.976.659	4.643.792	Totale passiva	5.976.659	4.643.792

CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING OVER 2016

	realisatie 2016 €	begroting 2016 * €	realisatie 2015 €
Baten			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten	849.814	771.000	786.319
Sponsorinkomsten	0	10.000	5.000
Overige inkomsten	104.999	100.500	143.336
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	954.813	881.500	934.655
Indirecte inkomsten	90.095	55.500	15.540
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totale opbrengsten	1.044.908	937.000	950.195
Structurele subsidie OCW			
waarvan huren	439.437	1.274.238	1.342.633
waarvan exploitatiebijdrage	3.401.598	3.325.649	3.352.213
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	3.841.035	4.599.887	4.694.846
Overige (niet-structurele) subsidies / bijdragen			
Overige subsidies / bijdragen uit			
- publieke middelen	314.637	142.750	372.039
Overige bijdragen uit private middelen			
- waarvan particulieren	594.149	167.500	716.237
- waarvan bedrijven	0	0	0
- waarvan private fondsen	497.942	369.250	691.328
- waarvan goede doelenloterijen	236.376	0	92.788
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totale subsidies / bijdragen	5.484.139	5.279.387	6.567.238
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totale baten	6.529.047	6.216.387	7.517.433

	realisatie 2016 €	begroting 2016 * €	realisatie 2015 €
Lasten			
Salarislasten	3.374.875	2.435.843	3.260.980
Afschrijvingen	424.274	637.755	502.013
Huur	923.146	1.278.847	930.241
Aankopen	49.500	25.000	197
Overige lasten	2.457.868	1.829.942	2.126.803
Totale lasten	7.229.663	6.207.387	6.820.234
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-700.616	9.000	697.199
Saldo rentebaten en -lasten	6.001	-9.000	5.626
Saldo bijzondere baten en -lasten	0	0	0
Mutatie aankoopfonds	-49.615	0	-500.000
Exploitatieresultaat	-744.230	0	202.825
Toelichting op het resultaat			
Exploitatieresultaat	-744.230		202.825
Correcties voor bijzondere resultaten:			
Resultaat herinrichting	104.222		163.644
Resultaat bedrijfsinstallaties	34.438		34.438
Resultaat ocw huisvesting	609.121		-302.265
Daadwerkelijke reguliere exploitatieresultaat	3.552		98.642

* De opgenomen begroting is gebaseerd op de door de minister in 2012 goedgekeurde meerjarenbegroting 2013-2016.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

ALGEMEEN

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2016 van Stichting Museum Catharijneconvent. Bij deze jaarrekening is door Mazars Paardekooper Hoffman N.V. op 15 maart 2017 een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Deze jaarrekening heeft betrekking op de per 1 januari 1995 verzelfstandigde Stichting Museum Catharijneconvent te Utrecht. De Stichting ontvangt van het Rijk een subsidie voor de museale taken. Tevens worden inkomsten verworven door entreegelden, huuropbrengsten, sponsorgelden, bijdragen en schenkingen. De Stichting presenteert en beheert de Rijkscollectie die op basis van de beheersovereenkomst met de Staat aan de Stichting is toevertrouwd.

De begroting is gebaseerd op de door de minister goedgekeurde meerjarenbegroting 2013-2016.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

Algemeen

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld.

Vergelijkende cijfers

De in de jaarrekening opgenomen vergelijkende cijfers zijn in afstemming met OCW gewijzigd ten opzicht van de vorig jaar opgemaakte jaarrekening. Deze wijziging heeft een toename van het resultaat over 2015 van € 42.862 tot gevolg, het totale eigen vermogen is eveneens met dit bedrag gestegen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische waarde verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de historische waarde, eventueel verminderd met een geschatte restwaarde.

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname, op investeringen in het boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

De collecties en verzamelingen worden conform de regelgeving niet gewaardeerd.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Indien nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incurantheid.

Onder onderhanden activiteiten zijn de voorbereidende kosten van verschillende tentoonstellingen opgenomen, die na balansdatum zullen worden gerealiseerd. Voor tentoonstellingen waarvan de looptijd over 2 boekjaren plaatsvindt, wordt het resultaat naar rato van de looptijd over deze 2 boekjaren verdeeld.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig rekening houdend met een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Aankoopfonds

Het aankoopfonds is ter dekking van toekomstige investeringen in de collectie van de Stichting.

Langlopende schulden

De opgenomen investeringssubsidie betreft ontvangen bijdragen van derden ter financiering van investeringen. Vrijval vindt plaats naar rato van de afschrijvingen op de desbetreffende activa. Deze vrijval wordt ten gunste van het exploitatie-resultaat gebracht.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

BALANS PER 31 DECEMBER 2016

Materiële vaste activa

Het verloop in het verslagjaar is als volgt:

	Gebouwen en terreinen €	Herinrichting vaste presentatie €	Inventarissen en inrichting €	totaal €
Boekwaarde per 1 januari 2016	1.243.080	283.212	152.554	1.678.846
Bij: Investerings	75.956	5.262	7.182	88.400
Af: Desinvesteringen	0	0	0	0
Af: Afschrijvingen	-229.227	-137.135	-57.913	-424.275
Bij: Corr. afschr. desinvensteringen	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2016	1.089.809	151.339	101.823	1.342.971

	31-12-2016 €	31-12-2015 €
Vorraden		
Onderhanden projecten	209.952	140.578
Winkelvoorraad	66.237	84.071
	276.189	224.649

De onderhanden projecten betreffen geactiveerde variabele voorbereidingslasten ten behoeve van de toekomstige tentoonstellingen.

	31-12-2016 €	31-12-2015 €
Vorderingen		
Handelsdebiteuren	28.022	118.472
Belastingen en premies sociale verzekeringen	174.657	104.484
Overlopende activa	830.944	932.650
	1.033.623	1.155.607

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per 31 december 2016 bedraagt € 1.389.313, dit bestaat echter voor € 977.218 uit vastgelegde bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves. Het vrij besteedbare deel (de algemene reserve) bedraagt zodoende € 412.096 (ultimo 2015: € 405.226).

Het verloop in het verslagjaar is als volgt:

	Algemene reserve €	Bestemmings- reserves €	Bestemmings- fonds OCW €	totaal €
Saldo per 1 januari 2016	405.226	1.035.083	693.233	2.133.542
Overige mutaties	4.976	0	-4.976	0
Resultaatbestemming 2016	1.894	-138.661	-607.462	-744.229
Saldo per 31 december 2016	412.096	896.422	80.795	1.389.313

Langlopende schulden

Investeringssubsidies			689.917	842.740
-----------------------	--	--	---------	---------

Kortlopende schulden

Schulden aan leveranciers			395.210	378.437
Belastingen en premies sociale verzekeringen			103.783	98.321
Overlopende passiva			2.747.161	589.093
			3.246.154	1.065.851

Overlopende passiva

Hieronder is onder andere opgenomen nog niet bestede BankGiro Loterij projectgelden (vooruit ontvangen) van ca. € 970.000 en een vooruit ontvangen bedrag van ca. € 1.160.000 inzake in 2017 uit te voeren onderhoudswerkzaamheden.

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING OVER 2016

Resultaat

In 2016 is een negatief resultaat gerealiseerd van € 744.230 bestaande uit:

	realisatie 2016 €	realisatie 2015 €
Resultaat reguliere exploitatie	3.552	98.642
Resultaat herinrichting	-104.222	-163.644
Resultaat bedrijfsinstallaties	-34.438	-34.438
Resultaat OCW Huisvesting	-609.122	302.265
	<hr/>	<hr/>
	-744.230	202.825

Resultaat OCW Huisvesting

Met ingang van het jaar 2014 heeft een huurverlaging plaatsgevonden van ruim € 300.000 op jaarbasis. Conform de richtlijnen van OCW is het hiermee verband houdende te veel ontvangen bedrag inzake huursubsidie van ruim € 300.000 in voorgaande jaren als bate verantwoord, maar gereserveerd in een bestemmingsfonds.

In 2016 heeft OCW het bedrag aan huursubsidie over de periode 2013-2016 alsnog verlaagd met € 911.386 (met betrekking tot de jaren 2014 t/m 2016). Dit is in 2016 als last onder de post huursubsidie verantwoord.

	realisatie 2016 €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Structurele subsidie OCW			
onderdeel huursubsidie	439.437	1.274.238	1.342.633
onderdeel exploitatiebijdrage	3.401.598	3.325.649	3.352.213
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	3.841.035	4.599.887	4.694.846

Structurele subsidie OCW - onderdeel huursubsidie

Bijdrage huren	1.350.823		1.342.633
Vermindering 2016	-302.265		0
Vermindering 2015	-302.265		0
Vermindering 2014	-306.856		0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	439.437	1.274.238	1.342.633

Bezoldigingsbeleid

Inzake het bezoldigingsbeleid wordt de Museum-CAO gevolgd. De bezoldiging voor de directie over 2016 bedraagt € 136.369. De bezoldiging blijft hiermee ruimschoots binnen het gestelde WNT-maximum van € 179.000. Het contract met de directeur is een contract voor onbepaalde tijd.

Verkorte jaarrekening Fonds Museum Catharijneconvent

Doel van Fonds Museum Catharijneconvent is het werven van middelen voor en het verstrekken van steun in de breedste zin van het woord aan Museum Catharijneconvent, onder meer ten behoeve van educatie, presentaties, wetenschappelijk onderzoek, restauratie en conservering. Het Bestuur van het Fonds ziet erop toe dat de opbrengsten, die door de schenker, erflater of stichter van een Fonds op naam voor een specifiek doel ter beschikking zijn gesteld, alleen voor dat doel worden aangewend. Het bestuur is verheugd dat steeds meer mensen het Fonds begunstigen met een schenking of met een legaat of erfstelling in hun testament en dankt de donateurs voor hun steun.

BESTUUR FONDS MUSEUM CATHARIJNECONVENT

Mr. J.M.L. Vroom
Mr. drs. P. van der Meij
Dr. L.E. van den Bergh-Hoogterp
Ir. P.J.A.M. Schretlen
M.A. van Schijndel MA MBA
Drs. J.M.M. van der Ven
Drs. H.M. Blankenberg

SCHENKINGEN

Stichting Fonds Museum Catharijneconvent,
Rabobank Utrecht: NL35RABO0155435523
(Fiscaal nummer: 8506 17 492, Kamer van
Koophandel: 52829367). Meer informatie over
Fonds Museum Catharijneconvent vindt u op
www.catharijneconvent.nl.

BALANS PER 31 DECEMBER 2016 (NA VERWERKING RESULTAAT)

	31-12-2016	31-12-2015		31-12-2016	31-12-2015
	€	€		€	€
Activa			Passiva		
Vorderingen	833.352	809.000	Reserves en fondsen		
			boekingsreserve	70.293	76.518
			overige reserves	21.248	18.941
			fondsen	176.058	160.808
				<hr/>	<hr/>
				267.599	256.267
Liquide middelen	741.337	801.892	Kortlopende schulden	1.307.090	1.354.625
Totale activa	<hr/> 1.574.689	<hr/> 1.610.892	Totale passiva	<hr/> 1.574.689	<hr/> 1.610.892

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

	realisatie 2016 €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Baten			
Baten uit eigen fondswerving	165.990	0	225.816
Overige baten	2.420	0	3.501
Totale baten	<hr/> 168.410	<hr/> 0	<hr/> 229.317
Lasten			
Besteed aan doelstellingen	156.965	0	73.500
Werving baten	0	0	0
Beheer en administratie	113	0	91
Totale lasten	<hr/> 157.078	<hr/> 0	<hr/> 73.591
Exploitatiesaldo	<hr/> 11.332	<hr/> 0	<hr/> 155.726

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

ALGEMEEN

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2016 van Stichting Fonds Museum Catharijneconvent.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten.

De waardering van de activa en passiva geschiedt tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Vorderingen		
Rekening-courant Stichting Museum Catharijneconvent	28.797	5.500
Overlopende activa	804.555	803.500
	<hr/>	<hr/>
	833.352	809.000
	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Liquide middelen		
Rekening-courant Rabobank	7.060	21.115
Spaarrekening Rabobank	734.277	780.777
	<hr/>	<hr/>
	741.337	801.892

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

CONTINUÏTEITSRESERVE

De continuïteitsreserve heeft als doel de voortgang van de werkzaamheden van Stichting Fonds Museum Catharijneconvent voor enige tijd veilig te stellen. Gezien de beperkte risico's voor de stichting zelf is vooralsnog afgezien van de vorming van een continuïteitsreserve.

BESTEMMINGSRESERVE

Een reserve ten behoeve van de ondersteuning van activiteiten van Museum Catharijneconvent.

Het verloop is als volgt:

	2016 €	2015 €
Saldo per 1 januari 2016	76.518	30.310
Resultaatbestemming	-6.225	46.208
Saldo per 31 december 2016	70.293	76.518

	2016 €	2015 €
Overige reserves		
Saldo per 1 januari 2016	18.941	15.531
Resultaatbestemming	2.307	3.410
Saldo per 31 december 2016	21.248	18.941

Bestemmingsfondsen

Een reserve ten behoeve van de ondersteuning van activiteiten van Museum Catharijneconvent gericht op het protestantisme.

Het verloop is als volgt:

	2016 €	2015 €
Saldo per 1 januari 2016	160.808	54.700
Resultaatbestemming	15.250	106.108
Saldo per 31 december 2016	176.058	160.808

	31-12-2016 €	31-12-2015 €
Kortlopende schulden		
Overlopende passiva	1.307.090	1.354.625

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

Baten uit eigen fondswerving

	realisatie 2016 €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Giften, donaties en schenkingen t.b.v.			
Algemene giften	73.775	0	46.208
Aankoop 'Zittende Maria'	4.365	0	0
Werk van mevrouw M. Leeflang	10.000	0	10.000
Onderzoek en restauraties	2.600	0	3.500
Protestantisme	75.250	0	166.108
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	165.990	0	225.816

Besteed aan doelstelling

	realisatie 2016 €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Giften, donaties en schenkingen t.b.v.			
Protestantisme	60.000	0	60.000
Onderzoek en restauraties	2.600	0	3.500
Werk van mevrouw M. Leeflang	10.000	0	10.000
Tentoonstelling 'Franciscus'	30.000	0	0
Aankoop 'Zittende Maria'	4.365	0	0
Aanschaf audioguides	25.000	0	0
Tentoonstelling 'Het Geheim van de Middeleeuwen'	25.000	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	156.965	0	73.500

**Verkorte jaarrekening
Vereniging Vrienden
van het Catharijneconvent**

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2016 van de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent.

In 2016 heeft de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent 151 nieuwe leden mogen verwelkomen en telde aan het eind van het jaar 1.702 leden. In 2016 zijn tevens veel Vriendencadeaus uitgedeeld aan groepen die het museum ontving tijdens de tentoonstellingen: met dit presentje kan men een jaar genieten van de voordelen van Vriend zijn. Twintig procent van de mensen die dit cadeau hebben gekregen heeft het omgezet in een betaald lidmaatschap vanaf 2017. De Vereniging steunt het museum bij nieuwe aanwinsten voor de collectie en Vrienden zijn tevens ambassadeur van het museum. In 2016 werden verschillende activiteiten in samenwerking met het museum georganiseerd, zoals de lezingen en de jaarlijkse Vriendendag. De activiteiten werden goed bezocht. Een uitgebreider verslag van de activiteiten leest u in dit jaarverslag.

BESTUUR VERENIGING VRIENDEN VAN HET CATHARIJNECONVENT

Mr. J.A. de Bruijn
H.Th.M. van Doorn
Drs.. G. van der Heide (secretaris)
Mr. J.M.C. Klok (penningmeester)
Mr. drs. J.P. van der Meij (voorzitter)
Mr. H.J.H. (Bart) van Meegen

INFORMATIE

Algemene informatie over de Vereniging, lidmaatschappen en de activiteiten vindt u op www.catharijneconvent.nl

BALANS PER 31 DECEMBER 2016 (NA VERWERKING RESULTAAT)

	31-12-2016	31-12-2015		31-12-2016	31-12-2015
	€	€		€	€
Activa			Passiva		
Vorderingen	2.834	1.826	Kapitaal	192.826	191.980
Liquide middelen	232.445	232.144	Kortlopende schulden	42.453	41.990
Totale activa	235.279	233.970	Totale passiva	235.279	233.970

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

	realisatie 2016 €	begroting 2016 €	realisatie 2015 €
Baten			
Contributies	37.207	35.000	32.861
Donaties	3.563	1.000	890
Rentebaten	802	1.000	1.844
Overige baten	765	750	535
Totale baten	42.336	37.750	36.130
Lasten			
Bijdrage Museum Catharijneconvent	40.000	35.000	35.000
Kosten leden	789	1.500	1.523
Representatiekosten	0	250	730
Abonnementen en contributies	75	250	150
Bankkosten	626	750	708
Totale lasten	41.490	37.750	38.111
Exploitatiesaldo	846	0	-1.981

Publicaties

MUSEUM CATHARIJNECONVENT REALISEERDE IN 2016 DE VOLGENDE BOEKEN:

- Inge Schriemer (eindred.); met bijdr. van Frank Bosma...[et al.], *Franciscus van Assisi*. Utrecht/Zwolle 2016
- Marc de Beyer, Pia Verhoeven, Albert Reinstra (red.); Arjan Bronkhorst (foto's), *Kerkinterieurs in Nederland*. Zwolle/Utrecht 2016
- Micha Leeflang, Kees van Schooten (red.); Bart Jaski, Micha Leeflang, Marieke Wickham...[et al.] (bijdr.), *Heilig Schrift. Tanach, Bijbel, Koran*. Zwolle/Utrecht 2016
- Bart Jaski, Micha Leeflang, Marieke Wickham, *Heilig Schrift. Tanach, Bijbel, Koran. Tekstboekje bij de tentoonstelling*. Utrecht 2016 [in het Nederlands en Engels]
- *Jaarverslag Museum Catharijneconvent 2015*. Utrecht 2016

CATHARIJNE. MAGAZINE VAN MUSEUM CATHARIJNECONVENT UTRECHT

In 2016 verschenen drie nummers van het museum-tijdschrift *Catharijne*, in relatie tot de tentoonstellingen *Franciscus*, *De zomer van Herman Pleij* en *Heilig Schrift*. Er verschenen diverse artikelen over de collectie van het museum en over (activiteiten rond) tentoonstellingen. Daaronder bijdragen van auteurs van buiten het museum en diverse (tijdelijke) medewerkers.

PUBLICATIES VAN MEDEWERKERS:

Beer, Richard de

- ‘Stof zijt gij’, in: *Dit boek gaat niet over mode. De kracht van kleren*. Amsterdam/Antwerpen 2016, p. 136-143

Beyer, Marc de

- ‘We moeten keuzes maken!’, in: *Monumenten. Tijdschrift voor cultureel erfgoed* 37 (2016) 4, p. 20-21
- ‘Kerkinterieurs in Nederland’, in: *Kerkmagazine* 7 (2016) 2, p. 32-33

Blokhuis, Marco

- ‘EKK: alle informatie over kerkelijk erfgoed’, in: *Kerkbeheer* 16 (2016) 1, p. 17
- ‘Kerkelijk niet-museaal kunstbezit’, in: *Kerkbeheer* 16 (2016) 2, p. 5-6
- ... & Tseard van der Hem, *Erfgoed in kerken en kloosters. Religieus erfgoed van de doopsgezinde vermaning in Itens/Baard*. Utrecht 2016
- ... & Jaap van der Veen & Arie de Groot, ‘Het kerkmeubilair en andere objecten in de kerk’, in: *De Grote Kerk van Schermerhorn*, themanummer *Oude Hollandse kerken* (2016) 83, p. 17-21

Kootte, Tanja

- “Protestantisme prominent in Catharijneconvent.” In gesprek met conservator Tanja Kootte’, in: *Protestants Nederland. Maandblad van de Vereniging Protestants Nederland* 82 (2016) 1, p. 4-6
- ... & Casper Staal, ‘De glans van de Heilige Schrift’, in: *Heilig Schrift. Tanach, Bijbel, Koran*. Zwolle/Utrecht 2016, p. 35-46

Leeflang, Micha

- ‘Ambachtelijk perfect. Het bloeiende bedrijf van Joos van Cleve’, in: *Vind. Geschiedenis, archeologie, kunst en antiek* (2016) 23, p. 40-41
- ‘Gekocht, 400.000 euro! Bourgondisch-Nederlandse Petrus voor Museum Catharijneconvent’, in: *Madoc. Tijdschrift over de middeleeuwen* 30 (2016) 1, p. 41-45
- ‘Heilige geschriften, historische boeken. Tenach, Bijbel en Koran vergeleken’, in: *Vind. Geschiedenis, archeologie, kunst en antiek* (2016) 23, p. 44-49
- ‘Heilige geschriften. De drie wereldgodsdiensten van het boek naast elkaar’, in: *Kunst en wetenschap* 25 (2016) 3, p. 4-6
- ‘Heilige schriften’, in: *Vieren. Tijdschrift voor liturgie en spiritualiteit* (2016) 4, p. 24-27
- ... & Annabel Dijkema, ‘Schilderen met planten. Het gebruik van plantaardige verfstoffen in middeleeuwse manuscripten’, in: *De groene middeleeuwen. Duizend jaar gebruik van planten (600 tot 1600)*. Eindhoven 2016, p. 96-111

Verheggen, Evelyne

- ‘Volksdevotie rond Franciscus vanaf de Gouden Eeuw’, in: *Franciscus van Assisi*. Zwolle/Utrecht 2016, p. 148-179

Bijlagen

BEZOEKERSAANTALLEN*

2016	125.856
2015	111.199
2014	91.787
2013	88.025
2012	93.158
2011	89.840
2010	49.551
2009	82.894
2008	81.352
2007	75.738
2006	43.348

* Conform het verantwoordingshandboek van het ministerie van OCW gaat het om bezoekers aan culturele activiteiten van het museum in Utrecht en op andere locaties in Nederland en het buitenland. Bezoekers aan niet-culturele activiteiten tellen niet mee.

TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

De heksen van Bruegel

19 september 2015 t/m 31 januari 2016

Franciscus

5 maart t/m 5 juni 2016

Utrechtse kerken in miniatuur

29 juni t/m 10 september 2016

De zomer van Herman Pleij

8 juli t/m 4 september 2016

Heilig Schrift

7 oktober 2016 t/m 8 januari 2017

BEZOEK ONDERWIJS

Primair onderwijs	13.480
Voortgezet onderwijs	2.300

FEEST! IN NEDERLAND

In 2016 bezochten 63.617 bezoekers een Feest!-locatie in Nederland.

Museum Catharijneconvent

26.787 bezoekers

Nederlands Openluchtmuseum, Arnhem

22.937 bezoekers

Kasteel Huis Bergh, 's-Heerenberg

8.988 bezoekers

Bijbels Museum en

Museum Ons' Lieve heer op Solder, Amsterdam

3.725 bezoekers

Zuiderzeemuseum, Enkhuizen

1.120 bezoekers

Museum voor Religieuze Kunst, Uden

60 bezoekers

BEDRIJFSVOERING

Governance Code Cultuur

Het bestuur en de Raad van Toezicht van Museum Catharijne-convent hebben in 2016 de regels van goed bestuur, zoals geformuleerd in de Governance Code Cultuur, nageleefd. De negen principes van de Governance Code Cultuur zijn stuk voor stuk besproken met de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht en de directie hebben geconstateerd dat zij voldoen aan alle negen principes van de code. Hieronder zijn een aantal punten toegelicht.

- De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de code.
- De code is op initiatief van de directeur geagendeerd in de Raad van Toezicht.
- Het jaarverslag en de website maken melding van de wijze waarop de code wordt gevolgd.
- Het bestuur kiest het besturingsmodel van de organisatie bewust.
- Het museum kent sinds de verzelfstandiging een Raad van Toezicht model. Dit functioneert uitstekend.
- Begin 2014 zijn de statuten en reglementen conform de code aangepast en vastgesteld.
- Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie
- De directeur-bestuurder heeft de risico's van het museum in 2016 geïdentificeerd en waar mogelijk gemitigeerd. Deze acties zijn besproken met de Raad van Toezicht.
- In het instellingsreglement is geregeld dat klokkenluiders worden beschermd.
- In het bestuursreglement zijn de verantwoordelijkheden van de bestuurder en de werkwijze tussen bestuur en Raad van Toezicht vastgelegd.
- De Raad van Toezicht stelt rechtspositie en bezoldiging van het bestuur zorgvuldig vast en is hierover zo open mogelijk.
- De hoogte van de bezoldiging van de bestuurder past bij het museum en wordt in het jaarverslag van 2016 openbaar gemaakt.
- De Raad van Toezicht legt zijn taken, verantwoordelijkheden en werkwijze vast en handelt ernaar.
- De Raad vergadert aan de hand van een schema en kwam in 2016 5 keer bij elkaar.

- De Raad van Toezicht heeft vergaderd zonder aanwezigheid van de directie en heeft het functioneren van de accountant besproken.
- De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling.
- De samenstelling van de Raad van Toezicht is evenwichtig.
- Er is een liaison-functie tussen de OR en de Raad van Toezicht.
- Het eigen functioneren van de Raad van Toezicht is een vergadering besproken..
- In 2016 heeft externe werving plaatsgevonden in verband met de posities die in 2017 vrijkomen (vanwege het bereiken van de maximale zittingstermijn).
- De raad van toezicht geeft tevoren aan welke inzet van de leden wordt verwacht en welke eventuele vergoeding daar tegenover staat.
- Leden van de Raad van Toezicht ontvangen € 250 aan vacatievergoeding per vergadering.
- Toezichthouders en bestuurders vermijden elke vorm van belangenverstremeling.
- Nevenfuncties van het bestuur en de Raad van Toezicht worden openbaar gemaakt.
- Er speelde in 2016 geen kwesties van (potentiële) belangenverstremeling.
- Het bestuur is verantwoordelijk voor het financieel beleid en het risicobeheer door sluitende interne procedures en externe controle
- De Raad van Toezicht heeft in 2015 een nieuwe accountant benoemd. Deze heeft ook in 2016 de controle uitgevoerd.

MANAGEMENTTEAM

Drs. Marieke van Schijndel MBA (Directie)

Dick Nieuwenhuis (Bedrijfsvoering)

Drs. Saskia van Haaren, per 1 augustus 2016: Katja Weitering MA (Projectbureau)

Dr. mr. Anouk Janssen (Onderzoek en Educatie)

Marc de Beyer MA (Erfgoed in Kerken en Kloosters), per 1 januari 2017 dr. Anique de Kruijff

Sieske Binnendijk (Collectiebeheer)

Douwe Wigtersma (Marketing en Communicatie)

RAAD VAN TOEZICHT

Drs. J.M.M. van der Ven (voorzitter)
Prof. dr. A.M. Koldewey
Prof. dr. K. Putters [m.i.v. 1 september 2016]
Prof. dr. P. Schnabel
Drs.. W.R.C. Sterk
Drs. J.H.P.M. Stolker
Mr.. L.J.A.M. Verhagen-Coopmans

ONDERNEMINGSRAAD

Annabel Dijkema (voorzitter)
Ria Reijerse (secretaris)
Arnold van den Akker
Jerry Du Floo
Marije de Nood

SAMENSTELLING ONDERLIGGENDE STICHTINGEN

De collectie van Museum Catharijneconvent kent een lange geschiedenis en is herkenbaar aan de inventarisnummers die zijn gehecht aan de kunstwerken. Zij verwijzen naar de diverse Stichtingen die eigenaar zijn van delen van de Rijkscollectie: Stichting Aartsbisschoppelijk Museum (ABM); Stichting Bisschoppelijk Museum Haarlem (BMH); Stichting Oud-Katholiek Museum (OKM) en de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst (SPKK).

BESTUUR STICHTING AARTSBISSCHOPPELIJK MUSEUM

Prof. Dr. A.M. Koldewey (voorzitter)
Dr. C. Caspers (secretaris/penningmeester)
Drs. V.J.W. Bulthuis
(teruggetreden per 24 november 2016)
Mgr. drs. H.W. Woorts
Mr. J.L.W.M. Zuidwijk

BESTUUR STICHTING OUD-KATHOLIEK MUSEUM

E.M.P.P. Verhey (voorzitter)
E.M. Jansen (secretaris)
N. Lenten (penningmeester)
A.S.Cramer
Drs. S.J. Eman

BESTUUR STICHTING PROTESTANTSE KERKELIJKE KUNST

Ir. G. J. van der Harst (voorzitter)
Dr. ds. M.L. van Wijngaarden (penningmeester)
Drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten (secretaris)
P. Beelaerts van Blokland-Kraijenhoff
Drs. H. Peet
Mr.. E. Weiland

BESTUUR STICHTING HET CATHARIJNECONVENT Vanuit de Stichting Aartsbisschoppelijk Museum

Prof. dr. A.M. Koldewey (voorzitter)
Mr. J.L.W.M. Zuidwijk

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Haarlem

Drs. J. Olyslager

Vanuit het Bisdom Rotterdam

Mr. J.C.G.M. Bakker

Vanuit de Stichting Oud-Katholiek Museum

E.M.P.P. Verhey (penningmeester)
Drs. S.J. Eman

Vanuit de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst

Dr. ds. M.L. van Wijngaarden (secretaris)
Drs.. C.C. Verheus-Nieuwstraten

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Den Bosch

Drs. C. Mennen

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Roermond

Ir. R.L.M.A. Brouwers

STICHTING KERKELIJKE AFGEVAARDIGDEN MUSEUM CATHARIJNECONVENT

Mr. J. L. W. M. Zuidwijk (voorzitter)
Drs.. C. T. Boerke (secretaris)
Dr. J. M. van 't Kruis
Drs. A.A.I.M. Mikkers (afgetreden per 15 juni 2016)
Drs. R. A. M. Chr. Moulen Janssen
Mgr. dr. D. J. Schoon
Drs. H. W. Stenvers
Drs. E. Weiland (m.i.v. 15 juni 2016)

MEDEWERKERS 2016

MEDEWERKER

Akker, A.C.I.M. van den (Arnold)
Akker, D. van den (Danny)
Baas, L.E. (Lars)
Becker, D.C. (Dieuwke)
Beer, R.W.M. de (Richard)
Beesen, H.J. van der (Humphrey)
Beyer, M.J.P.J. de (Marc)
Binnendijk, G.A. (Sieske)
Blanken, E. (Esther)
Blok, I. (Iris)
Blokhuys, M. (Marco)
Boone, R.M. (Rosemarie)
Dagdeviren, Y. (Yasin)
Dagdeviren, Y. (Yilmaz)
Dalenoord, A.A.J. (Annemarie)

Damen, B. (Bianca)
Dijkema, H.A. (Annabel)
Dijkstra, A.M. (Marco)
Floo, J.W. du (Jerry)
Gentenaar, C.S. (Charlotte)
Haaren, S.E. van (Saskia)
Haverkamp, J.W.G. (Anite)
Hazeleger, V.R. (Rosalie)
Held, P. den (Peter)
Hertogh, P.A.A. (Paula)
Houwen-Jelles, R. van der (Rianneke)
Huisman, R.B. (Robert)
Itaar, J.S.S.K. (Katie)
Jaksic, M. (Mario)
Janssen, A.N.P. (Anouk)

Klumpers, L.M. (Letty)
Ko, L.T.P. (Leroy)
Kompier, T.B. (Theo)
Kootte, T.G. (Tanja)
Kruijf, A.C. de (Anique)
Lans, S.L.H.J. van der (Sebastiaan)

FUNCTIE

Medewerker Beveiliging
Centralist Beveiliging
Stagiair
Marketing medewerker
Medewerker EKK
Medewerker Collectiebeheer

Hoofd EKK
Hoofd Collectiebeheer
Medewerker EKK
Stagiair
Medewerker EKK
Marketing medewerker
Medewerker Beveiliging
Stagiair
Coördinator Vrienden,
Donateurs en vrijwilligers
Medewerker Entree
Medewerker Collectiebeheer
Medewerker Beveiliging
Medewerker Beveiliging
Educatief medewerker
Hoofd Projectbureau
Educatief medewerker
Medewerker Marketing
Medewerker Collectiebeheer
Educatief medewerker
Conservator

Coördinator Beveiliging
Stagiair
Medewerker Beveiliging
Hoofd Onderzoek, Educatie &
Bibliotheek
Medewerker Secretariaat
Stagiair
Medewerker Facilitaire Dienst
Conservator
Medewerker EKK
Managementassistent,
projectmedewerker

MEDEWERKER

Leeflang, M. (Micha)
Linden, M. van der (Marco)
Meer, N.P.J. van der (Nick)
Meulen, H.D. van der (Helen)
Mols, E.H.E. (Eveline)
Nieuwenhuis, D. (Dick)
Nood, M. de (Marije)
Oijevaar, M. (Manfred)
Os, A.D.M. van (Arno)
Peterse-Huigen, G. (Margriet)
Platenkamp, H. (Heidi)
Reijerse-Bazen, M.T. (Ria)
Rijk, M.J. de (Martin)
Robbins, R.L. (Romy)
Schijndel, M.A. van
Schooten, C.J.F. van (Kees)
Schreuder, G.N. (Gerian)

Schreurs, D. (Dimphy)
Schriemer, I.A. (Inge)
Soliman-Kohlwig,
I.W.R. (Ilona) †
Staal, S.P. (Sylvia)
Stans, S.I. (Sascha)
Swuste, J.J. (Joska)
Tol, H. van der (Herman)
Tolov, P. (Petar)
Veen, K. van (Kristy)
Verhoeven, P.M.C. (Pia)
Vogel, C.C.E. (Elisabeth)
Weijer, D. van de (Daan)
Weijers, T.R. (Ronnie)
Weitering, K. (Katja)
Wickham-Heuvelman,
A.M. (Marieke)
Wielen, R.M. van der (Rosa)
Wigersma, D. (Douwe)
Wu, S. (Sijun)
Zwezerijnen, S. (Steffany)

FUNCTIE

Conservator
Medewerker Beveiliging
Stagiair
Medewerker
Registrator Projectbureau
Hoofd Bedrijfsvoering
Educatief medewerker
Medewerker Beveiliging
Registrator
Medewerker Financiën en P&O
Medewerker Secretariaat
Medewerker EKK
Medewerker EKK
Stagiair
Directeur
Documentalist
Coördinator facilitaire /
technische dienst
Project coördinator
Conservator
Medewerker Beveiliging

Medewerker Entree
Educatief medewerker
Medewerker Beveiliging
Medewerker Beveiliging
Centralist Beveiliging
Educatief medewerker
Senior Medewerker EKK
Medewerker Projectbureau
Marketing medewerker
Medewerker Projectbureau
Hoofd Projectbureau
Educatief medewerker

Marketing medewerker
Hoofd Marketing
Centralist Beveiliging
Stagiair
Medewerker Beveiliging

VRIJWILLIGERS

Arem, A. van
Bavel, M.I.B. van
Boekhout, T.A.M.
Bruggen, A.C. van
Collewijn, J.
Cools, C.
Cremer, F.J.L.M.
Cremers, G.
Deelstra, C.I.U.
Geukes, E.
Goethals, A.
Groot, G.M. de
Heide G.B. van der

Hengeveld, W.
Heringa, J.H.
Herwerden, J.B.C. van
Hoen, T.A.M. 't
Kampen, I. van
Kemps, R.
Klerk, M.L.J. de
Kruijf-den Ouden, M.J. de
Liempdt, J. van
Lit, J. van der
Looij, P.
Maathuis, M.R.
Mee, M.M.C.C. van der

Meer, L. van der
Melissen, N.M.
Melse, H.M.
Molenaar, T.
Mooij, J.
Noordhoek, J.
Priem, J.
Raedts, P.G.J.M.
Rooijen-Buchwaldt,
M.J.H. van
Schiphorst, L.
Thomassen, M.A.J.M.
Valentijn, H.

Veen, A. van
Veldhuizen, H.
Ven, W.F. van der
Verberne, J.
Vogels, M.A.M.
Waa, F. van der
Walda, G.J.
Wengerden-Janssen, M.J.G.
van
Wijk, F. van
Winter, J. de
Woude, D.E. van der
Youhat, E.N.

RONDLEIDERS

Beek, M. van
Blijham, A.J.
Boer, F.H.
Bolink, M.P.C.
Essers, N.
Fox, R.
Gijbels, L.
Goedhart, N.

Groenendijk, G.
Hanrath, M.
Harten, A. van
Huitema, D.J.
Jacobs-Haaima, H.R.
Kadhim, S.
Kapelle G.W.F.
Karstens, E.

Lockefeer, F.P.I.
Mak, E.B.
Marijnen, M.E.
Meinderts, M.E.M.
Oehlers, A.
Oomen, M.
Rhijn, C. van
Rijpstra, M.M.

Sparks, L.
Tongeren, J. van
Valk, R.F. de
Waa, F. van der

Colofon

© 2017 Museum Catharijneconvent

REDACTIE EN PRODUCTIE

Afdeling Marketing en Communicatie:

Daan van de Weijer

Afdeling Bedrijfsvoering: Sebastiaan van der Lans

Afdeling Onderzoek, Educatie en Bibliotheek:

Kees van Schooten

VORMGEVING

Fabrique

DRUKWERK

Donmail Culturele Publicaties bv Oosterhout

FOTOGRAFIE

Mike Bink, Arjan Bronkhorst, Ruben de Heer,

Billie Jo Krul

MUSEUM CATHARIJNECONVENT

Bezoekadres:

Lange Nieuwstraat 38

NL-3512 PH Utrecht

www.catharijneconvent.nl

Postadres:

Postbus 8518

NL-3503 RM Utrecht

t. +31(0)30 231 38 35

Museum Catharijne Convent